

Motion till riksdagen 2025/26:3815

av Karin Rågsjö m.fl. (V)

med anledning av prop. 2025/26:19 Nästa steg för en god och nära vård

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som innebär ett förtydligande av att hela hälso- och sjukvården ska tillgodose såväl psykiska som fysiska vårdbehov, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en fördjupad analys av vad förslaget om att primärvården ska tillgodose både fysiska och psykiska vårdbehov får för ekonomiska konsekvenser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med finansiering för det fall att den ekonomiska konsekvensanalysen visar att det finns behov av ekonomiska tillskott för att klara uppdraget utan att annan verksamhet blir lidande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige lider av en underfinansierad hälso- och sjukvård som inte förmår möta de behov som finns och som kommer att finnas framöver. En ojämlik vård över landet, brist på vårdplatser i regionerna, brist på legitimerad personal och otillräckliga arbetsvillkor är några av problemen.

Primärvården är generellt sett den del av vårdkedjan som är i störst behov av upp- rustning i landets regioner. För att vårdcentralerna ska kunna utgöra basen i vårdkedjan och fungera på ett tillfredsställande sätt krävs en rad förändringar och åtgärder som regeringen inte har förmått att gå vidare med. Primärvården måste rustas upp, och tillgängligheten behöver förbättras avsevärt. För att nå dit och för att klara uppdraget på ett tillfredsställande sätt saknas det framför allt resurser. De knappa resurserna innebär en ansträngd arbetsmiljö för de som arbetar i primärvården. Arbetsmiljön behöver

förbättras och arbetstiden förkortas. Utan personal som erhåller goda arbetsvillkor och en god arbetsmiljö kommer det inte att vara möjligt att förverkliga en upprustning av primärvården.

Det bör finnas god tillgång till personal med lämplig utbildning och erfarenhet som kan erbjuda psykologisk behandling inom primärvården. Det är även viktigt att ha tillgång till psykosocial kompetens i form av kuratorer som kan ge stödsamtal samt sjuksköterskor och annan vårdpersonal som kan skapa möjligheter till en god vård för patienterna. Om fler får tillgång till behandling i ett tidigt skede ökar chanserna att förebygga allvarligare tillstånd.

Den aktuella propositionen innehåller några steg för att förbättra och stärka möjligheterna för en god och nära vård. Vänsterpartiet invänder inte mot förslagen men anser som ovan redovisats att det krävs mycket mer för att få en fungerande primärvård och en god och nära vård. Vänsterpartiet vill dock lyfta två saker med den aktuella propositionen. För det första gäller det frågan om att tillgodose både psykiska och fysiska vårdbehov. Vänsterpartiet tycker att det är bra att detta förtydligas i primärvårdens uppdrag men anser i likhet med remissinstanserna Myndigheten för vård- och omsorgsanalys och Röda Korset att detta tydliggörande ska gälla för hela hälso- och sjukvården. Regeringen menar att det saknas behov av detta. Vi menar dock att det på samma sätt som det argumenteras för att förtydliga primärvårdens uppdrag att tillgodose både psykiska och fysiska vårdbehov – trots att det redan ingår i grunduppdraget – så finns det starka skäl att göra det för hela sjukvården. Regeringen bör återkomma med förslag som innebär ett förtydligande om att hela hälso- och sjukvården ska tillgodose såväl psykiska som fysiska vårdbehov. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

För det andra vill vi lyfta behovet av en djupare analys av vad förslagen får för ekonomiska konsekvenser för en redan pressad primärvård med kommuner och regioner som saknar tillräckliga ekonomiska medel för finansieringen av vård m.m. I propositionen menar regeringen att förslaget om att förtydliga att primärvården ska tillgodose både fysiska och psykiska vårdbehov inte omfattas av finansieringsprincipen – eftersom förslaget inte anses innebära några nya obligatoriska uppgifter eller skillnad i ambitionsnivå – och lämnar det till huvudmännen att analysera och besluta om fördelningen av resurserna i sina verksamheter. Vänsterpartiet tycker att det är lite motsägelsefullt att som regeringen säga att förslaget å ena sidan ska och kommer att göra skillnad och å andra sidan säga att det inte kommer att innebära några förändringar. Det väcker frågan om regeringen har så låg ambitionsnivå att den inte tror att förslaget på riktigt kommer att göra någon skillnad eller om regeringen helt enkelt inte vill betala för vad det kostar. Oaktat vilket så behöver det göras en fördjupad ekonomisk konsekvensanalys av förslaget. Regeringen bör återkomma med en fördjupad analys av vad förslaget om att primärvården ska tillgodose både fysiska och psykiska vårdbehov får för ekonomiska konsekvenser. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Regeringen ska återkomma med finansiering för det fall att den ekonomiska konsekvensanalysen visar att det finns behov av ekonomiska tillskott för att klara uppdraget utan att annan verksamhet blir lidande. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Hanna Gunnarsson (V)

Tony Haddou (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Maj Karlsson (V)

Gudrun Nordborg (V)

Håkan Svenneling (V)

Jessica Wetterling (V)